Inbraakwerendheid
En toepassing hang- en sluitwerk

Inleiding

Nederland is één van de weinige landen waar inbraakwerendheid van woningen (en met name bereikbare ramen en deuren bij wet is geregeld in het Bouwbesluit.
Daarnaast heeft Nederland ook een krachtig Politiekeurmerk Veilig Wonen, waar ook eisen aan inbraakwerendheid gesteld worden.

De eisen en (wettelijke) verplichtingen voor bestaande bouw en nieuwbouw zijn echter verschillend en daarnaast wordt ook door marktpartijen op verschillende wijze hiermee omgegaan.

Dit informatieblad beoogt duidelijkheid te geven wat de eisen zijn, hoe aan deze eisen voldaan kan worden. De rol en het belang/de verplichting van certificatie hierbij. Alsmede waar de belangrijkste aandachtsgebieden liggen met betrekking tot interpretatie, gebruik en toepassing door verschillende partijen.

Nieuwbouw

In het Bouwbesluit 2012 worden **minimale** eisen gesteld aan inbraakwerendheid waarbij het volgende geldt:

Artikel 2.129 (aansturingsartikel)

1. Een te bouwen woonfunctie, niet zijnde een woonwagen, biedt weerstand tegen inbraak.
2. Aan de in het eerste lid gestelde eis wordt voldaan door naleving van de regels in deze paragraaf.

Artikel 2.130 (reikwijdte)

Deuren, ramen, kozijnen en daarmee gelijk te stellen constructieonderdelen in een scheidingsconstructie van een niet-gemeenschappelijke ruimte die volgens NEN 5087 bereikbaar zijn voor inbraak, hebben een volgens NEN 5096 bepaalde inbraakwerendheid die voldoet aan de in die norm bedoelde weerstandsklasse 2.

Deze eis is van toepassing bij nieuwbouw en grootschalige renovatie waar de nieuwbouweisen voor van kracht zijn.

Concreet betekent dit dus dat voor nieuwbouw woningen geldt dat alle bereikbare gevelelementen moeten voldoen aan **weerstandsklasse 2 van NEN 5096**

NEN 5096 gaat uit van beoordeling van het complete gevelelement inclusief het hang- en sluitwerk.

Uitgangspunt hierbij is dat verwezen wordt naar de NEN-EN 1627 (RC 2), met een aantal voor Nederland aanvullende specifieke eisen (bijv. gaatjesboren en cilindertrekbescherming).

Certificatie (nieuwbouw)

Het Bouwbesluit eist dus dat bereikbare ramen en deuren moeten voldoen aan weerstandsklasse 2 van NEN 5096.
Een manier om dit aan te tonen is door ramen en deuren te laten testen en certificeren door een onafhankelijk test- en certificatie instituut. In Nederland wordt hier in het merendeel van de gevallen gebruikt van gemaakt en worden ramen en deuren voornamelijk getest en gecertificeerd door SKG-IKOB (metaal/kunststof) en SKH/SHR (hout).

Voor ramen en deuren die gecertificeerd zijn geldt dat dit als **voldoende bewijs** wordt gezien dat aan de wettelijke eis wordt voldaan.

Let wel: het is dus niet verplicht om ramen en deuren te laten certificeren, maar door de leverancier moet wel aangetoond worden dat de producten voldoen aan de gestelde wettelijke eisen.

Toepassing hang- en sluitwerk in de nieuwbouw

NEN 5096 gaat uit van een beoordeling van complete ramen en deuren inclusief hang- en sluitwerk.
Indien een raam of deur hierbij gecertificeerd is geldt derhalve dat de geteste samenstelling/combinatie van producten voldoet aan weerstandsklasse 2 (of hoger indien van toepassing).
Het hang- en sluitwerk zelf hoeft in dat geval voor inbraakwerendheid in deze geteste samenstelling niet apart getest en gecertificeerd te zijn om aan de wettelijke eis te voldoen.

© 2019, Algemene Branchevereniging VHS

In veel gevallen (vooral bij hout en kunststof) wordt door de producenten van de gevelelementen gevraagd om gecertificeerd hang- en sluitwerk. Tevens wordt door opdrachtgevers ook regelmatig gecertificeerd hang- en sluitwerk voorgeschreven. Van belang hierbij is dat certificatie een bewijs is van continue kwaliteit van de producten (en controle hierop). Ook wordt het hang- en sluitwerk op meer onderdelen getest dan alleen inbraakwerendheid (bijvoorbeeld duurzaamheid en corrossiewerendheid).

Toepassing hang- en sluitwerk in de bestaande bouw

In de bestaande bouw zijn er geen wettelijke eisen van toepassing op het gebied van inbraakwerendheid (met uitzondering van grootschalige renovatieprojecten waarbij de nieuwbouweisen van toepassing worden verklaard).

Het toepassen van inbraakwerend hang- en sluitwerk en/of inbraakwerende gevelelementen is in de bestaande bouw dus ***vrijwillig***.

Wel kennen we in Nederland het Politiekeurmerk Veilig Wonen. Dit keurmerk voor zowel bestaande bouw als nieuwbouw stelt eisen op het gebied van veiligheid aan complexen en woningen en de omgeving.
Toepassing van dit keurmerk is echter vrijwillig

In sommige gemeenten zijn afspraken gemaakt om te bouwen volgens het Politiekeurmerk Veilig Wonen (PKVW), waarbij het dus kan zijn dat er afspraken gemaakt zijn met woningbouwcorporaties om bij renovatie van woningen deze uit te voeren conform het PKVW.
En heel soms wordt door verzekeraars gevraagd om een certificaat PKVW (maar meestal beperkt dit zich tot het verlenen van een korting op de premie indien men in het bezit is van een certificaat).

Op woning niveau stelt het PKVW als basis dat ramen en deuren 3 minuten inbraakwerend moeten zijn. Dit kan gerealiseerd worden door toepassing van gevelelementen die voldoen aan NEN 5096 klasse 2 of doormiddel van toepassing van gecertificeerd hang- en sluitwerk conform de PKVW Beveiligingsrichtlijn.

Voor inbraakwerend hang- en sluitwerk kennen we in Nederland de NEN 5089. In deze norm wordt enerzijds verwezen naar Europese productnormen voor hang- en sluitwerk en aanvullend beschreven hoe hang- en sluitwerk manueel beproefd moet worden op inbraakwerendheid. Hierbij zijn 3 niveaus te realiseren en is ook een relatie gelegd met de inbraakwerendheid niveaus voor gevelelementen conform de NEN 5096.

Inbraakwerendheids-klasse	Manuele beproeving	Relatie met inbraakwerendheidsklasse volgens NEN 5096[a]	Sterren-aanduiding
1-ster	niet zelfstandig	klasse 2	★
2-ster	zelfstandig	klasse 2	★★
3-ster	zelfstandig	klasse 3	★★★
[a]) Beproefd in een representatief gevelelement volgens bijlage A.			

De NEN 5089 wordt ook als basis gebruikt door SKG-IKOB voor de certificatie van hang- en sluitwerk met het SKG huisje in combinatie met de sterren. Door SKG-IKOB zijn hiervoor aanvullend de Beoordelingsrichtlijn 3104 en Aanvullende Eisen 3104 opgesteld, waarin de certificatie voorwaarden en eisen zijn vastgelegd en aanvullende eisen, indien relevant, voor producten zijn/kunen worden opgenomen.

SKG is in het verleden mede opgericht door de VHS en de VHS heeft via de Stichting SKG ook nog directe invloed binnen SKG-IKOB.

Omdat SKG-IKOB in Nederland de enige partij is die hang- en sluitwerk certificeert is er een zeer nauwe relatie tussen het PKVW en door SKG-IKOB gecertificeerd hang- en sluitwerk.

Met andere woorden het huisje met de sterren wordt door de markt gezien en erkent als het kwaliteitskeurmerk voor inbraakwerend hang- en sluitwerk.

Naast het PKVW bestaat ook nog het BORG keurmerk, dit keurmerk is vooral gericht op bedrijfspanden en is een combinatie van beveiligingsoplossingen op zowel bouwkundig, organisatorisch als elektronisch gebied. Voor bouwkundige beveiliging wordt in de BORG regeling ook gecertificeerd hang- en sluitwerk geëist (waar mogelijk wordt hierbij naar het PKVW verwezen).

Meer informatie

Meer informatie over hang- en sluitwerk en de toepassing is te vinden op onze website www.vhsbranche.nl.

De volledige normen zijn te bestellen bij het Nederlands Normalisatie Instituut (NEN) via www.nen.nl.

© 2019, Algemene Branchevereniging VHS